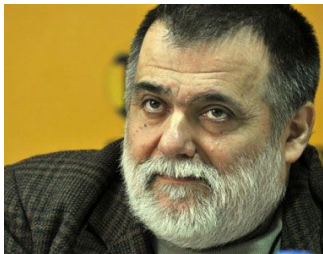

(Данас 29. 10. 2010)

Неко може да помисли да повећањем награде за информацију о Ратку Младићу држава поручује да заправо није способна да обави посао а да не поткупи некога „изнутра“. Међутим, ја мислим да подизање висине награде има три циља: први је да се и на овај симболичан начин покаже свету и грађанима Србије да је држава одлучна да ухапси Младића и да „не пита за цену“. Други је да онима који чувају Младића пружи довољно изазован мотив да прекину нешто што, верујем, и сами данас виде као пропали пројекат. Трећи је да следи брзо хапшење Младића (јер се поуздано зна где се крије) и да ће се онда та нова одлучност и брзина образложити висином награде због које су га јатаци одали - оцењује у интервјуу за Плаве стране Миљенко Дерета, директор Грађанских иницијатива.

Да ли је подизање награде урађено због доласка Сержа Брамерца у новембру и одлуке ЕУ да проследи апликацију за чланство Европској комисији?

- Захтев ЕУ је несумњиво главни разлог покретања ове иницијативе. Помало стрепим да крај 2011. као фиксирани рок и чврсто обећање председника могу оне који чувају Младића навести да сами елиминишу свог штићеника и тиме га спрече да говори.

Да ли је чак десет пута нижа награда за информацију о Горану Хаџићу доказ да је држава на трагу хапшења тог оптуженика много ближе него када је реч о Младићу?

- Њихови злочини, а самим тим и њихова цена на „тржишту ратних злочинаца“ никако нису и не могу бити исти. Мислим да ће као својеврсна припрема јавности на хапшење њих двојице претходити хапшење неких других бегунаца, као што је рецимо главни организатор убиства Бриса Татона или чак и Шарића. Овако је исувише очигледно да се

сви оптужени за, по државу незгодна питања, налазе „у бекству“.

Тужилац за ратне злочине Владимир Вукчевић оптужио је бившег шефа БИА за озбиљно кривично дело - нуђење преговора са Ратком Младићем, а против Радета Булатовића није покренут никакав поступак, односно истрага. Како ће то тумачити ЕУ, односно Серж Брамерц?

- Мене много више интересује када је тачно тужилац Вукчевић добио ту информацију и од кога. На основу тога могли бисмо да проценимо у којој мери антихашки лоби још увек контролише судство и „службе“. Овако се чини да нам се неко подсмева: увек сазнамо да нам је Младић био испред носа пре две године, а никад не знамо где се тренутно налази. Надам се да је тренутак покретања истраге против Булатовића и то не само због нуђења преговора и хапшења јатака само тактичко питање и да се време мери данима.

Да ли сматрате да би Војислав Коштуница, као бивши премијер требало да сноси одговорност због кршења Закона о сарадњи са Трибуналом у Хагу и заустављана процеса европских интеграција?

- Кршење Закона о сарадњи са Трибуналом у Хагу један је у низу подужег списка потеза које је Коштуница повукао и као председник Србије и као премијер, а који су били на штету државе, демократије и наших односа са регионом, ЕУ и Америком. Његова подршка Легији коштала је живота премијера Ђинђића, а тек ћемо видети све последице његове одлуке да задржи „у служби домовине“ Радета Марковића. Само због начина на који је написан и усвојен Устав Републике Србије заслужује истрагу због злоупотребе службеног положаја. Верујем да он и људи из његовог окружења неће избећи да одговарају за све што су чинили док су били на власти.

Како коментаришете истраживање Међународног републиканског института (ИРИ) да чак 51 одсто грађана сматра да хапшење и испоруке Младића није у најбољем интересу земље?

- Тај податак пре свега говори да држава није на прави начин упознала јавност са злочинима које је Младић починио. Ради наводног очувања мира и стабилности,

одговорност за прошлост се релативизује а самим тим умањује се и Младићева кривица. И повећање награде за хапшење може се ставити у тај контекст јер се тема „Младић“ безболно враћа у јавност не кроз говор о злочинима већ о 10 милиона евра. Нажалост, многи сматрају да истина није најбољи интерес земље. Ја мислим да се друштво као и појединац брже и успешније лече ако им се јасно каже од чега болују.

Вукчевић је навео и да одговорност за цурење информација о Младићу сноси МУП. Ивица Дачић је, с друге стране, интерно проглашен најевропљанином. Како коментаришете тај парадокс, односно да ли то значи да је у политичком интересу Ивице Дачића да ухапси Младића, да би то био случај?

- Чини ми се да је Ивица Дачић одлучио „на којој је страни“ и да више нема разлога да чини било какве услуге својим бившим коалиционим партнерима. Хапшење Младића би му политички више користило него што би му нашкодило. Отуд прозивка МУП може бити изазов и позив Дачићу да докаже да „цури“ на неком другом месту. Догађаји око Параде поноса показали су да полиција уме и може ефикасно да делује, али да је неопходна добра сарадња са Безбедносно-информативном агенцијом.

И МУП и БИА имају интерес да очувају добре односе тако да ће се „квар“ највероватније пронаћи на неком трећем, неочекиваном месту.

Како коментаришете поставку ствари у којој турбофолк певачица стаје у одбрану геј популације оштрије и одговорније од многих других јавних радника?

- Својевремено је професор Жарко Пуховски из Загреба рекао да је победа једног Рома у Великом брату више учинила, бар краткорочно, за Роме у Хрватској него све организације за људска права заједно. Мислим да се у овом тренутку исто може речи за Јелену Карлеушу у односу на геј популацију. Осим што је својој публици, нама недостижној циљној групи, која је ушанчена у свом незнању и предрасудама јасно рекла ко су, шта су и какви су, она је учинила очигледним и деценијски опортунизам и ћутање људи са наше естраде. Они су, као и колаборационисти из Другог светског рата, певали и свирали у време националистичке „окупације“ Србије. То ћутање о свему што се у друштву догађа суштина је „пинкоизације“ Србије. Ипак морам да додам да су се и многи други „јавни радници“ огласили поводом Параде, свако својим речима и својој публици.

Колико је политички интерес појединаца из различитих области јавног живота повезан са залаганем за поштовање најелементарнијих људских права? Да ли је и то последица катастрофалне партизације свих делова друштва: културе, медија..?

- Мене збуњује што се код нас не види или се умањује, па чак и занемарује чињеница да је поштовање људских права по дефиницији политичко питање. Људска права се доживљавају као питање добре воље а не као обавеза СВИХ. Велики број партија користи људска права као вербалну и програмску поштапалицу, као маску модерности и доказ отворености према Европи и Америци. Њихова пракса, међутим, говори нешто сасвим другачије. То доказује случај села Јабука, однос према Ромима, однос према женама, однос према Паради поноса, па до случаја ученика кога бојкотује цела школа, дакле ситуације у којима би СВЕ политичке партије требало јасно и гласно да стану у заштиту људских права.

Тек кад учење о људским правима постане обавезно за све ученике (а богами и наставнике) у школама и на универзитетима доказаћемо своју искрену жељу да се уклопимо у демократски свет.

На који начин би, након ових немилих догађаја, требало третирати СПЦ? Да ли би требало применити Закон о забрани дискриминације кад су у питању Амфилохије Радовић и други чланови цркве који су својим деловањем подстицали насиље?

- Закон о црквама и верским заједницама који гарантује апсолутну некажњивост за речи изречене током верског обреда, по мом мишљењу, у директној је колизији са Уставом и Законом против дискриминације и тај закон треба што пре мењати. Мене охрабрује што се, насупрот хушкачком гласу Амфилохија Радовића, у СПЦ јављају и неки умерени, помирљиви ставови. Званично се СПЦ оградиле од свих који своје насиље врше у име православља. Надам се да је та струја довољно јака да Амфилохија Радовића пре свега осуди у оквиру цркве и по црквеним законима.

Колика је одговорност председника Србије и осталих функционера ДС, који имају највећи утицај на прилике у друштву, уназад већ две године, за овакво понашање СПЦ?

Коштуница да одговара за све што је учинио

Пише: Миљенко Дерета
понедељак, 01 новембар 2010 07:07

- У неколико наврата сам говорио и писао да је утицај цркве на државне послове последица не толико снаге и утицаја саме цркве колико дневнополитичког интереса политичара да „удварањем“ СПЦ себи обезбеде неке додатне гласове на изборима. Сетите се само како је патријарх Павле политички злоупотребљен на референдуму о Уставу. Волео бих да држава и СПЦ уз пуно међусобно поштовање повуку јасну границу у мешању у послове оне друге стране.

Како најексплицитнија подршка Милораду Додику утиче на европске интеграције земље?

- Подршку Додику видим као противтежу промени политике према Косову. Док на једној страни попуштам на другој бар привидно затежем и то пре свега због домаће публике. Својом директном подршком у време избора Србија је себи обезбедила велики утицај на Додика и време ће показати како се тај утицај може исказати. У једном тренутку подршка коју тренутно Додик има може се претворити у притисак да промени своју политику и конструктивно се укључи у дијалог о будућности Босне и Херцеговине. Видећемо. У сваком случају својом помало контрадикторном политиком према БиХ Србија себи обезбеђује важну улогу у питањима безбедности и стабилности у региону. Међутим, велики проблем лежи у чињеници да ни Европа не зна тачно шта ће са Босном и Херцеговином. Говори се и о томе да се смањи спољни притисак на БиХ и да им се да одређено време да сами дођу до неког решења.

Како коментаришете понашање Вука Јеремића, када је реч о РС?

- Понашање Вука Јеремића према многим питањима па и према РС измиче мом разумевању, па не могу ни да га коментаришем. Још мање разумем стрпљење и толеранцију председника Србије Бориса Тадића и Владе према таквом понашању.

(разговор водила: **Снежана Чонградин**)